

Kwaliteitsstandaard tweetalig onderwijs 2.0

Waarom een kwaliteitsstandaard?

Wanneer mag je als school of afdeling de benaming 'tto' (tweetalig onderwijs) gebruiken? Dat mag als je onderwijsaanbod voldoet aan de criteria die zijn opgenomen in de kwaliteitsstandaard tto. Die criteria (of indicatoren) zijn opgesteld door de scholen verenigd in het netwerk tto. Het netwerk bewaakt de kwaliteit van het aanbod. De standaard is een hulpmiddel om dit te bereiken en te behouden.

Het instrument werkt twee kanten op. Allereerst geeft het tto-scholen inzicht in de criteria waaraan zij moeten voldoen. Daarnaast is het een richtlijn voor visitatiecommissies, die namens het netwerk de kwaliteit van het tto-aanbod op de scholen onderzoeken. Als je voldoet aan de standaard, bekrachtigt Nuffic dit met een certificaat.

Wat staat er in de kwaliteitsstandaard?

De indicatoren die zijn opgenomen in deze standaard geven bijvoorbeeld aan welke resultaten leerlingen moeten behalen, zowel voor Engels als voor andere vakken. Maar ook hoe je als school leerlingen helpt om zich als wereldburger en persoon te ontwikkelen, en hoe je het onderwijs hierop inricht. De standaard is nadrukkelijk niet bedoeld als 'afvinklijstje' of

voorgeschreven programma. Het is een norm voor de kwaliteit van het tweetalig onderwijs.

Criteria voor 'juniorschool' en 'seniorschool'

Als je alleen tto aanbiedt in de onderbouw, kun je het certificaat 'junior tto-school' krijgen van Nuffic. Bied je deze onderwijsvorm ook in de bovenbouw aan, dan kom je aanmerking voor het certificaat 'senior tto-school'. Veel leerlingen verwachten een volledige tto-opleiding, dus het is aan te bevelen om tto in de onderbouw én in de bovenbouw in te voeren.

Standaard tweetalig vmbo

De standaard van tweetalig vmbo lijkt op die van tto havo en vwo. Op twee belangrijke punten is de standaard anders. Dit heeft te maken met de verschillende leerwegen van vmbo en de lengte van de opleiding. De onderwijstijd die in het Engels wordt aangeboden is 30% met een streven naar 40%. Daarnaast behalen alle leerlingen aan het eind van klas 4 een taalvaardigheidsniveau Engels dat overeenkomt met één passieve en één actieve deelvaardigheid op niveau B2 (TL), B1 (KBL) of A2-plus-niveau (BBL) van het Europees Referentiekader.

De kwaliteitsstandaard tweetalig onderwijs havo/vwo

De standaard bevat 6 categorieën met criteria waaraan tto-scholen voldoen. Hieronder volgt een beschrijving van deze categorieën.

1. Welke resultaten behalen leerlingen?

Alle leerlingen behalen in het 3e leerjaar een taalvaardigheidsniveau Engels dat overeenkomt met niveau B2 (vwo) of B1 (havo) van het Europees Referentiekader.

Een juniorschool kan dit niveau aantonen aan het einde van leerjaar 3. Leerlingen van seniorscholen behalen het IB English of een Cambridge International certificaat. Daarmee halen ze onvermijdelijk B2- of B1-niveau in het 3e leerjaar, want anders is het IB of Cambridge International certificaat onbereikbaar.

Bij het centraal schriftelijk eindexamen Engels behalen de leerlingen resultaten die *positief* afwijken van het landelijk gemiddelde. Voor het eindexamen Nederlands wijken hun resultaten *niet negatief* af van het gemiddelde. Ook het gewogen gemiddelde examencijfer wijkt *niet negatief* af.

2. Wat is het taalaanbod van de school?

In de onderbouw is Engels de voertaal in minimaal 50% van de onderwijstijd. Het gaat niet alleen om lessen in

het Engels; leerlingen kunnen hun taalvaardigheid ook oefenen in bijvoorbeeld projectopdrachten. Bij verschillende vakken is Engels de voertaal. Daarbij is er een evenwichtige spreiding over maatschappijvakken, exacte vakken, bewegingsvakken en kunstvakken. Zo leren de leerlingen verschillende taalsoorten en -stijlen.

In de bovenbouw wordt gerekend met het begrip onderwijstijd aangeboden in het Engels in plaats van studielasturen. Deze uren in het Engels moeten ongeveer 25% van de onderwijstijd zijn.

De school heeft een taalbeleid voor het gebruik van Engels én voor de andere moderne vreemde talen. Het gaat bijvoorbeeld om afspraken over de gebruikte taal in de les, over het gebruik van internationaal erkende certificaten en/of over de methoden.

Tto-docenten beheersen alle Engelse taalvaardigheden minimaal op niveau B2 van het Europees Referentiekader. Binnen de sectie Engels werkt ten minste 1 native speaker Engels. Ook buiten deze

sectie beschikt de school over ten minste 1 native speaker. Deze laatste 2 criteria zijn geen normindicatoren, dat wil zeggen: het zijn geen harde eisen.

3. Welke didactiek gebruiken de docenten?

Docenten gebruiken de CLIL-didactiek (Content and Language Integrated Learning): interactieve werkvormen die leerlingen stimuleren de Engelse taal intensief te gebruiken – ook onderling.

Docenten geven op verschillende manieren feedback op het taalgebruik. Verder maken ze leerlingen bewust van specifieke taalaspecten binnen het betreffende vak, zoals vaktermen.

Docenten Engels ontwikkelen en onderhouden samen met docenten van andere vakken hun Engelse taalvaardigheid. Ze werken ook samen om CLIL optimaal te gebruiken.

4. Hoe helpt de school de leerling zich te ontwikkelen tot wereldburger?

De school heeft een visie op wereldburgerschap. De volgende 4 elementen kunnen daarvoor als bouwstenen dienen: houding, kennis, vaardigheden en waarden.

Tto-leerlingen in de onderbouw doen mee aan een samenwerkingsproject met leerlingen van een school in het buitenland. De 4 elementen van wereldburgerschap komen daarin aan bod. Daarnaast nemen de leerlingen deel aan diverse internationaliserings-activiteiten. Denk aan excursies, talenreizen, rollenspellen (bijvoorbeeld Model United Nations) en/of projecten die (groepen) mensen met elkaar verbinden.

Op een seniorschool zijn ook de leerlingen in de bovenbouw minstens 1 keer actief in een internationale samenwerkingsvorm. Bijvoorbeeld een uitwisseling of een internationale stage.

Docenten verwerken de internationale context en actualiteit in hun onderwijs, bijvoorbeeld via relevante lesmaterialen, onderwerpen of opdrachten. Ook gebruiken ze authentieke Engelstalige bronnen die geschikt zijn voor de doelgroep.

5. Hoe helpt de school de leerling zich te ontwikkelen als persoon?

De school laat zien hoe leerlingen competenties kunnen ontwikkelen als samenwerken, kritisch denken, reflecteren, verantwoordelijkheid nemen, en creatief zijn. Daarmee bouwen leerlingen een moreel kompas op en zullen ze zich thuis voelen in de wereld. Het IB Learner Profile of het OECD Global Competence Framework bieden hiervoor handvatten, maar ook andere modellen zijn denkbaar.

6. Welke randvoorwaarden gelden?

Tto-leerlingen doen niet langer over de school dan leerlingen in de reguliere afdelingen. Ze vallen ook niet vaker uit. De school bewaakt en verbetert de kwaliteit van het tto-aanbod.

Er is binnen de school voldoende tijd om de tto-afdeling te coördineren. Het tto-team heeft structureel overleg, bijvoorbeeld over de samenhang tussen vakken, de aandacht voor wereldburgerschap en het gebruik van CLIL.

De school heeft een nascholingsbeleid waarmee tto-docenten (blijven) voldoen aan de eisen voor Engelse taalvaardigheid en CLIL goed kunnen toepassen. Het personeelsbeleid is in overeenstemming met de kwaliteitseisen voor tto. Zo heeft tto een plek in de gesprekscyclus.

Meer weten?

Wij ondersteunen het netwerk tweetalig onderwijs en informeren je graag.

Neem contact met ons op via tto@nuffic.nl

of kijk op:

www.nuffic.nl/onderwerpen/tweetalig-onderwijs

Nuffic Kortenaerkade 11 2518 AX Den Haag
Postbus 29777 2502 LT Den Haag
T 070 4260 260 www.nuffic.nl

Ga naar www.nuffic.nl/ccl voor meer informatie over het hergebruik van deze publicatie.